

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Ndz/1/2019
Identifikačné číslo spisu: 7015201216
Dátum vydania rozhodnutia: 11.06.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7015201216.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky: W. W., bytom W. Č.. XX, N., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 01.06.2015, vedenej na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 1Sd/61/2015, o námietke zaujatosti voči sudcovi Krajského súdu v Košiciach JUDr. W. N., takto

rozhodol:

Sudca Krajského súdu v Košiciach JUDr. W. N. n i e j e v y l ú č e n ý z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 1Sd/61/2015.

Odôvodnenie

Navrhovateľka sa podaním doručeným odporkyni dňa 20. 07. 2015 odvolala voči sa rozhodnutiu odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 01.06.2015. Vec bola odporkyňou dňa 27.10.2015 predložená v súlade s § 219 ods. 1 a 3 zákona č. 461/2003 Z. z. Krajskému súdu v Košiciach za účelom preskúmania napadnutého rozhodnutia.

Konanie o uvedenom opravnom prostriedku je vedené na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 1Sd/61/2015 a vec bola pridelená na základe rozvrhu práce súdu na prejednanie a rozhodnutie sudcovi JUDr. W. N..

V priebehu konania, na nariadenom pojednávaní konanom dňa 31. 05. 2019 vznesla navrhovateľka námietku zaujatosti konajúceho sudcu z dôvodu, že zvyšoval tóny, rýchlo rozprával, nezrozumiteľne, následkom čoho sa jej zvýšil tlak, išla jej krv z nosa a nebola schopná ďalej riešiť veci. Žiadala pridelenie iného sudcu z dôvodu správania sa konajúceho sudcu k jej osobe, pričom pociťovala jeho zaujatosť.

Konajúci sudca vo svojom vyjadrení k námietke navrhovateľky zo dňa 31. 05. 2019 uviedol, že navrhovateľka počas pojednávania nerešpektovala jeho pokyny, zasahovala svojím prejavom do jeho priebehu, napriek upozorneniu, aby nerušila a nehovorila bez vyzvania. Dôvod, pre ktorý navrhovateľka vznesla námietku zaujatosti voči zákonnému sudcovi považuje za neopodstatnený, pretože zápisnica o pojednávaní bola diktovaná nahlas preto, aby prítomní účastníci a verejnosť diktované znenie zreteľne

počuli. Vo veci sa JUDr. N.Č. necítil byť zaujatý, o čom svedčí priebeh súdneho konania, rozsiahle dokazovanie za účelom ochrany práv navrhovateľky, ako i pripojená zvuková nahrávka o priebehu pojednávania.

Podľa § 492 ods. 1, 2, 3 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len SSP), konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.) začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený, postupujúc podľa príslušných ustanovení O.s.p. posudzoval opodstatnenosť tvrdených pochybností o nezaujatosti a nestrannosti JUDr. W. N..

Podľa § 14 ods. 1 až 3 O.s.p., sudcovia sú vylúčení z pojednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Na súde vyššieho stupňa sú vylúčení i sudcovia, ktorí rozhodovali vec na súde nižšieho stupňa, a naopak. To isté platí, ak ide o rozhodovanie o dovolaní.

Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o pojednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach.

Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému pojednaniu vecí, k nezaujatému prístupu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Citované zákonné ustanovenie predpokladá taký vzťah vlastného záujmu sudcu na pojednávanej veci alebo taký jeho osobný vzťah k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom, ktorý by pri všetkej možnej snahe o správnosť rozhodnutia ovplyvnil jeho objektívny pohľad na vec, a v konečnom dôsledku by mohol viesť k vydaniu nezákonného rozhodnutia. Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej právnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu. Súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok.

Vzhľadom na to, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O. s. p. predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 38 ods. 1 Listiny, čl. 48 ods. 1 ústavy), treba trvať na tom, že sudcu vylúčiť z pojednávania a rozhodovania vecí možno skutočne iba výnimočne a z naozaj závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo.

Z judikatúry ESLP a Ústavného súdu Slovenskej republiky možno vyvodiť, že subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa musí podriaďovať prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti. Za objektívne však nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci disponuje.

Navrhovateľka v námietke zaujatosti uviedla, že pociťuje zaujatosť zákonného sudcu len z dôvodu jeho spôsobu prejavu na pojednávaní. K tomuto nadriadený súd uvádza, že sa v danom prípade neboli splnené predpoklady na vyslovenie zaujatosti a vylúčenie zákonného sudcu z pojednávania a rozhodnutia veci zo žiadneho z dôvodov uvedených v § 14 ods. 1 až 3 O. s. p.

Podľa názoru nadriadeného súdu, navrhovateľka nepoukázala na žiadny konkrétny vzťah, či už pozitívny alebo negatívny, daného sudcu či už účastníkom konania, k ich zástupcom alebo k pojednávanej veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil žiadne také skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť

dôvod pre pochybnosti o nezaujatosti JUDr. W. N., pretože v posudzovanej veci chýba objektívny základ na konštatovanie jeho zaujatosti. Vylúčenie môže nastať iba v prípade, keď je celkom zjavné, že je tu vzťah k účastníkovi (hoci sprostredkovaný, odvodený od vzťahu k inému subjektu), dosahujúci povahu a intenzitu nejakého bližšieho vzťahu. Pri absencii takéhoto vzťahu, čo je aj daný prípad (z námietky, vyjadrenia konajúceho sudcu a ani z obsahu spisu nie je možné vyvodit' vzťah sudcu s účastníkmi konania, resp. ich zástupcami, či dokonca ich ovplyvňovanie), nevzniká pochybnosť, či sudca zvládne zákonom ustanovenú povinnosť postupovať nezávisle a nestranné. Chýba teda dôvod, ktorý by JUDr. W. N. vylučoval z prejednávania a rozhodovania tejto právnej veci.

Pri riešení otázky nestrannosti sudcu je okrem nezávislosti sudcu potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti, až kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra ESLP dôkaz o skutočnej zaujatosti. Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávanej veci a k účastníkom konania, resp. aj k ich zástupcom. Posúdenie nestrannosti sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť.

V každom jednotlivom prípade treba rozhodnúť, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že prezrádzajú nedostatok nestrannosti, teda či obavu z nedostatku nezaujatosti treba mať za relevantnú. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Závažnosť, ktorá by založila pochybnosť o nezaujatosti zákonného sudcu môže nastať iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k danej veci, účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať nezávisle a nestranné.

Pri rozhodovaní, či je daný oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca je nestranný, je stanovisko osoby oprávnenej namietat' zaujatosť dôležité, ale nie rozhodujúce; určujúce je to, či sa môže táto obava považovať objektívne za oprávnenú.

Na vylúčenie sudcu nemôžu stačiť pocity účastníkov, samotných sudcov a ani pocity námietku posudzujúcich sudcov nadriadeného súdu; názor na to, či u namietaného sudcu je daný dôvod vylúčenia, musí byť vždy jasne postavený na dôvode založenom na zákonných možnostiach, z ktorého vyplývajú pochybnosti o nezaujatosti namietaného sudcu.

Keďže v predmetnej veci dôvody, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o nestrannosti súdneho rozhodovania navrhovateľkou spochybňujúceho sudcu nejestvujú, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že JUDr. W. N. nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.